

De schone stad, een gemiste kans!

Op eenvoudige wijze kunnen elementen aangepast worden, zodat ze als nevenfunctie 'spelen' krijgen

Dit nummer staat vol met de schone stad: waarom dat zou moeten en hoe dat kan. Hier een waarschuwing: *'Maak geen schone stad!'* Of, wat genuanceerder: niet overal, graag. De belangrijkste gebruiker van de openbare ruimte is de jeugd. Ja, natuurlijk rijden volwassenen er (graag zo snel mogelijk) doorheen en laten zij er hun hond uit. Maar loop eens door de wijk en ga eens tellen. Het zijn jeugdigen die je er het meest tegenkomt, spelend, rondhangend of sportend.

Auteur: Johan Oost (OBB Speelruimtespecialisten)

4 min. leestijd

ACHTERGROND

zicht. Wanneer hebben ze de gelegenheid om als kind de kleine fouten te maken waardoor ze leren om later de juiste keuzes te maken als het er echt op aankomt?

Het is onderhand wel bewezen dat vrij spelen met losse materialen (én je vervelen) ontzettend belangrijk is voor het ontwikkelen van creativiteit, het opdoen van (sociale) vaardigheden, materiaalkennis, ruimtelijk en constructief inzicht en wat al niet meer.

Voor dat vrije spelen is ten eerste ruimte nodig. Mag de hut in de bosjes in de vakantie blijven staan? Mag er een tijdje wat water op de verharding staan en mogen er takken, bladeren en losse materialen in de buurt liggen? Mogen kinderen

Voor dat vrije spelen
is ten eerste ruimte nodig

Tijd dus om te bedenken wat die jeugd nodig heeft om herinneringen te maken die ertoe doen. Vraag een groep volwassenen wat ze deden toen ze tien jaar waren, en je krijgt de leukste reacties over herinneringen aan hutten bouwen, vuurtjes stoken, rommelen in de bosjes, in bomen klimmen, vies worden en soms over de speelplek die er in de buurt was.

In onze poging om Nederland helemaal af te maken, zetten we overal borden en hekken neer, vegen we de openbare ruimte steeds aan en organiseren we vervolgens weer activiteiten en speelplekken waar de jeugd precies mag doen wat volwassenen voorschrijven. Dat alles nog los van het feit dat kinderen constant door hun ouders worden beziggehouden: van de (brede) school naar muziekles, naar sport, naar de oppasopa en -oma enzovoort. Ze staan voortdurend onder toe-

takken afbreken, gaten graven of hutten bouwen? Mogen ze nat en vies thuis komen?

Dit artikel wil inspireren om, daar waar maar enigszins mogelijk, meer verrommeling van de openbare ruimte toe te staan, omliggende buitengebieden beter te ontsluiten, meer rommellandjes te laten ontstaan, braakliggende terreinen erbij te betrekken, plantsoenstroken rondom sportvelden open te stellen enzovoort.

Elementen kunnen eenvoudig zo aangepast worden dat ze als nevenfunctie 'spelen' krijgen

Voor groen in de openbare ruimte zijn er talloze ideeën en voorbeelden. Denk aan boomstammen, het slim gebruik van bepaalde typen struiken, takkenwallen en hagen, het anders zagen van boomstronken, het omlieren van bomen en het laten staan van de wortelkruit. Maar er zijn meer goede opties: snoeiafval laten liggen, een grote berg zand

Johan Oost

storten aan het begin van de zomer en deze in het najaar eventueel in de beplanting verwerken, heuvels aanleggen in grotere plantsoenen, bloemzaden mengen door het graszaad, gefaseerd maaien, struiken en bomen met interessante vruchten of opvallende herfstbladeren gebruiken, grassen die zo hoog zijn dat je erin kunt verdwalen. Ter illustratie een voorbeeld. Een boom afzagen in het midden van een groot stuk bosplantsoen? Dat kan ook op een meter hoogte; een paar van die bomen bij elkaar vormen dan de structuur voor een hut. En het is ook nog eens leuk voor insecten.

Voor de grijze afdeling zijn er ook legio mogelijkheden. Daarbij is materiaalkeuze belangrijk! Is het niet vaker mogelijk om in verharding gekleurde tegels of tegels met cijfers, letters of diersporen aan te leggen? Of lijnen en vakken te straten, zodat kinderen kunnen tennissen, trefballen of zelf een tikspel over de lijnen verzinnen, waarbij de putdekkel de vrijplaats is? Als op pleintjes en in hofjes heuveltjes van bijvoorbeeld kinderkopjes worden aangelegd, kunnen kinderen daar met hun fiets of skelter urenlang vanaf, omheen en overheen rijden.

En waarom wordt er bij het ontwerp van plekken waar skaters graag komen, zoals pleinen, parkeerplaatsen en stationsgebieden, niet al meteen nagedacht over de vraag hoe deze sportieve jongelui gebruik kunnen maken van de aanwezige straatelementen? Elementen kunnen eenvoudig zo aangepast worden dat ze als nevenfunctie 'spelen' krijgen. Door het toepassen van bepaalde elementen zoals poefs, bollen en palen, die ook geschikt zijn voor (bok)springen, balanceren en zitten, kan de bespeelbaarheid van straten vergroot worden. Zo kunnen de paaltjes die moeten voorkomen dat auto's ergens in rijden, ook op een rijtje geplaatst worden zodat ze uitnodigen tot bokspringen.

Als je op internet zoekt op 'spelen kinderen water', lukt het niet om foto's te vinden van ongelukkig kijkende kinderen. Natuurlijk, de waterpomp op de speelplek, de fontein in de stad. Maar ook water om op te varen, in te vissen of gewoonweg lekker mee te spelen. Vergeet het regenwater niet! Het is geweldig om het weer echt te ervaren, dus waarom leggen we niet meer tegelverhardingen juist 'verkeerd' aan, zodat het regenwater na een regenbui gewoon blijft staan? Wie zou niet een foto willen hebben van zijn peuter met regenlaarsjes aan?

Goedkoper dan weer een speelplekje

Natuurlijk vergt een stukje verrommeling van bepaalde delen van de openbare ruimte een extra

kostenpost in het beheer en onderhoud. Zo nu en dan zal er toch iemand de rommel bij elkaar moeten zoeken en opruimen. Anderzijds zal er enige kostenbesparing zijn door gedeeltelijk minder intensief te maaien, vegen, af te voeren enzovoort. Maar per uur (kwalitatief) speelplezier kost dat minder dan het aanleggen en onderhouden van een speelplekje. Even een rekenvoorbeeld voor een eenvoudig speelplekje zoals dat overal tussen de woningen ligt. Die plek kost al snel € 15.000, gaat 15 jaar mee en heeft 3% aan onderhoudskosten, dus € 1.450 per jaar. Voor dat geld kun je per jaar (bovenop het reguliere onderhoud) 30 manuren extra aandacht besteden aan opruimen na het spelen.

Be social

Scan of ga naar:

www.Stad+Groen.nl/artikel.asp?id=41-6731